

Nr 118

Av fru **Andrén m. fl.**, om anslag till skolkuratorsverksamhet.

Sedan ett tiotal år tillbaka har vid några läroverk i vårt land bedrivits försöksverksamhet med skolkuratorer. Ehuru denna verksamhet har haft stor framgång, har den av brist på medel endast långsamt kunnat utvidgas. Ännu läsåret 1953—1954 fanns det vid de högre skolorna blott två heltidsanställda skolkuratorer.

I en skrivelse till Konungen av den 7 februari 1953 framlade skolöverstyrelsen utredning och förslag rörande kuratorsverksamheten vid högre skolor och hemställde, att verksamheten måtte få en fastare form samt att ett belopp på 102 000 kronor måtte ställas till förfogande bl. a. för inrättande av två kuratorstjänster i lönegrad Ce 25 och fyra kuratorstjänster i Cg 21.

Denna framställning avstyrktes dock tyvärr av departementschefen i proposition 103/1954.

I en den 28 oktober 1953 daterad framställning till Konungen betonade skolöverstyrelsen ånyo, att den provisoriska karaktär, som kännetecknar den nuvarande försöksverksamheten inom berörda läroverk, skapat osäkerhet. Den banbrytande och i viss mån normgivande kuratorsverksamhet, som uppbyggts vid de två i Stockholm inrättade kuratorsinstitutionerna, dit även all praktikantutbildning är förlagd, synes genom verksamhetens karaktär av kortsiktigt arrangemang löpa risk att bli mindre ändamålsenlig till förfång för den framtida utbyggnaden.

I sina petita för instundande budgetår (se statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln p. 179) har skolöverstyrelsen återkommit med samma anslagsäskande och samma motivering. Även i år avstyrker ecklesiastikministern emellertid framställningen.

Skolöverstyrelsens anslagsäskande har denna gång kraftigt understrukits genom särskilda framställningar till Konungen från Målsmännens riksförbund, Läroverkslärarnas riksförbund, Statsläroverkens i Stockholm rektorskonvent och Skolornas elevorganisation — Sveriges elevråds centralorganisation, vilka framställningar alla utmynnar i starkt motiverade krav på en utbyggnad av skolkuratorsverksamheten.

Rektorskonventet anför bl. a. följande: "Kuratorsverksamheten har nu åtminstone i vissa läroverk pågått så länge och resultaten har varit så avgjort positiva att försöksperioden kan anses vara avslutad och tiden

inne att ge verksamheten en stadigvarande form. Utövarna av en så väl vitsordad och så länge prövad verksamhet som kuratorernas kan med fog göra anspråk på att icke hur länge som helst behöva arbeta under sådana förhållanden att de det ena året icke vet om de skall få fortsätta nästa år."

Läroverkslärarnas riksförbund säger bl. a.: "Även om LR anser det befogat att iakttaga en viss varsamhet i fråga om en mera definitiv utbyggnad av kuratorsinstitutionen, önskar förbundet inlägga en kraftig gensaga mot att denna verksamhet tages till intäkt för en snäv inställning till försöksverksamheten. Förbundet finner det i stället angeläget att denna något utvidgas så att en säkrare grund kan erhållas att bygga den slutgiltiga organisationen på. Ett starkt skäl för en sådan utvidgning är det förhållandet att hittills endast högre allmänna läroverk kommit i åtnjutande av kuratorsverksamhet. Behovet är emellertid inte koncentrerat till denna form av utbildningsanstalter. Här skall endast pekas på det gigantiska försök med enhetsskolor, som pågår runt om i vårt land. I de högre klasserna måste t. ex. den förlängda studietiden, linjevalet och pubertetsproblemen medföra svårigheter som en kurator kan bidra till att mildra."

Förbundet begär, att den försöksverksamhet med skolkuratorer, som nu pågår, beredes möjlighet att fortsätta under för utövarna betryggande anställningsförhållanden.

Målsmännens riksförbund, som vid sitt årsmöte 1954 åter tog upp frågan, gjorde i särskild av årsmötet enhälligt antagen resolution följande uttalande: "Sannolikt kommer ecklesiastikministerns avslag på skolöverstyrelsens framställning att betyda, att det arbete som pågått på detta område de senaste tio åren — och vars betydelse starkt understrukits av skolkommissionen — nu kommer att upphöra, i stället för att bära frukt och spridas till alltfler av landets skolor. För Målsmännens riksförbund, som här talar å hemmens vägnar, är detta en allvarlig sak." Resolutionen utmynnade i en bestämd önskan, "att statsmakterna snarast måtte vidtaga åtgärder i syfte att icke blott säkra den hittills bedrivna kuratorsverksamheten genom en för de redan verksamma kuratorerna tillfredsställande lönesättning utan även upptaga den för morgondagens skola så viktiga frågan om att det vid varje skola, där behov föreligger, inrättas en skolkuratorsbefattning".

Behovet av sådana åtgärder har ytterligare kraftigt accentuerats genom en gemensam skrivelse till Konungen från socialstyrelsen och skolöverstyrelsen av den 8 januari detta år. I denna skrivelse betonar ämbetsverken bl. a. att de arbetsuppgifter, som åvilar en skolkurator, är av så-

dan art att endast väl kvalificerade och lämpliga krafter bör ifrågakomma. Förutom frågor rörande yrkesvägledning, studielån och stipendier, privatlektioner och läxhjälp, feriearbete och fritidsverksamhet har kuratorerna att ägna sig åt elevernas personliga problem, deras skol- och hemförhållanden och deras anpassning till samhällsliga krav. Den snabba demokratiseringen av realskolan har på ett flertal håll ställt skolan inför nya och svåra uppfostringsproblem. Skolan har alltmer fått övertaga hemmens roll att fostra, korrigera och hjälpa. Antalet skilsmässobarn har starkt ökat. Alltfler elever kräver speciella stödåtgärder. De läroverk, som ägt eller äger förmånen att ha tillgång till en skolkurator, har vitsordat kuratorns stora betydelse, när det gäller att bistå i de lärjungevårdande uppgifterna.

I skrivelsen understrykes särskilt den ökade risken för sämre alkoholvänor hos ungdomen i 15—20-årsåldern. Det heter härom bl. a.: "Statsmakterna har vidtagit särskilda åtgärder i förebyggande syfte med hänsyn till förändringen av alkohollagstiftningen. Bl. a. genom att ge ökat stöd till ungdomens föreningsliv och fritidsverksamhet. Det synes ämbetsverken synnerligen befogat att i detta sammanhang även stärka skolans möjligheter att göra en positiv insats. Kuratorsverksamheten bör kunna bli en värdefull tillgång i samhällets strävan att lösa de ungdomssociala frågorna."

Icke minst detta sistnämnda uttalande synes oss påkalla statsmakternas uppmärksamhet och ytterligare stärka kravet på en positiv lösning av kuratorsfrågan enligt här ovan angivna riktlinjer.

På grund av vad som ovan anförts får vi härmed hemställa,

att riksdagen måtte besluta i enlighet med skolöverstyrelsens äskanden under åttonde huvudtiteln punkt 179 och således för budgetåret 1955/56 bevilja ett anslag på 102 000 kronor för skolkuratorsverksamhet.

Stockholm den 20 januari 1955

Ingrid Andrén

Harald Larsson
i Hedenäset

Eva Karlsson

Henrik Munktell

Sven Mellqvist

Gustav Boija

Einar Dahl

Folke Nihlfors
